

สมบัติธรรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันพระ สมบัติเราหาเอง สมบัติของเราละ นี่เราอุตส่าห์ขวนขวายขึ้นมา สมบัติของธรรม ธรรมคือหัวใจ หัวใจมันจะได้อะไรเป็นประโยชน์ของมันบ้าง? ถ้ามันได้เป็นประโยชน์ของมัน มันก็จะทำให้เรามีหลักเกณฑ์ของเรา ถ้าเราไม่มีหลักเกณฑ์ของเรา

แล้วหัวใจเป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรมนี้มันกินเรื่องนามธรรมเป็นอาหาร บุญกุศล มันก็เป็นนามธรรม พอนามธรรมมันเข้าถึงใจใจ บุญกุศล...เพราะมันมีการกระทำ เหมือนเปิด ประตูบ้าน เปิดประตูบ้านออกมาเท่าไร อากาศมันเข้าออกเสมอกัน

นี่ความคิดเหมือนกัน ถ้าเราไม่มีการสละออกไป มันไม่มีทานออกไป มันไม่มีอะไรเข้ามา สิ่งที่ไม่เข้ามา สมบัติเดิมที่เราใช้อยู่นี้เป็นสมบัติเดิม สมบัติเดิมคือว่าเราเกิดขึ้นมานี้มีวาสนาพาทเกิด นะ ถ้าไม่มีวาสนาพาทเกิด ใจธรรมชาติของมันมันต้องเกิดของมันโดยธรรมชาติของมัน มันต้อง เป็นไปธรรมชาติของมัน มันไม่มีที่สิ้นสุดหรือ มันต้องเกิดอยู่อย่างนี้ตลอดไป

แล้วที่นี้พอมันมาเกิดอย่างนี้ มันก็ขับเคลื่อนมา อะไรมันพามาเกิดตัวนี้ล่ะ?

สิ่งที่พามาเกิดนี้คือบุญกุศลพามาเกิด เราถึงได้เป็นมนุษย์อยู่ที่นี่ แล้วถ้าเราไม่ได้บุญกุศล ของเราต่อไป เราใช้คุณงามความดีไปแล้ว ใช้สิ่งที่ประโยชน์หมดไปแล้ว เราจะไปไหนต่อไปถ้า เราดับตรงนี้ไป?

ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา คุณงามความดีเป็นของเรา เราทำคุณงามความดีของเราไว้ คุณงามความดีของเรามันสะสมลงที่ใจ นี่ทานถึงเป็นอย่างนั้น สมบัติของธรรมเราถึงหาตรงนี้ไง

สมบัติของธรรม...ธรรมเป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราปรารถนา จะทำคุณงามความดีเราก็ไม่มีโอกาส อย่างคนอยู่เมืองนอกเมืองนา เห็นไหม ถึงคิดจะทำบุญบางที

เขาก็ไม่มีโอกาสได้ทำ พระถึงไปอยู่เมืองนอกกัน ส่วนใหญ่ก็ไปอยู่กับคนไทยนี้แหละ เพราะอะไร? เพราะคนไทยมีประเพณีวัฒนธรรมที่ขาดพระไม่ได้

แต่ถ้าศาสนาอื่นเขาไม่รู้เรื่องไปหรอก ถ้าศาสนาไปเผยแผ่ข้างนอก มันต้องเผยแผ่ยาก แต่ถ้าไปอยู่กับคนไทยด้วยกัน อยู่กับคนที่ว่าเขามีหลักเกณฑ์ในหัวใจ แล้วพอมันขาดแคลนขึ้นไป เขาถึงจะแสวงหา เขาขาดแคลน เขาอยากหาที่พึ่งของใจ เขาหาไม่ได้ แต่เรามันมีที่พึ่งของใจอยู่แล้ว เพราะศาสนานี้มันอยู่คู่กับเรามา ถ้าอยู่คู่กับเรามา เพราะมันมีศาสนา มันถึงมีการกระทำไป

พอการกระทำ มันถึงมีการสละออก การสละออกนี้เป็นบุญกุศลขึ้นมา ถ้าการสละออกเข้าไป เห็นไหม สละออกวัตถุมันสละออกง่าย สละออกอารมณ์ ความทุกข์ยาก สละกรรม กรรม ความชั่ว ความที่เราทำคุณงามความดีไม่ได้ในหัวใจ มันจะสละออกอย่างไร? มันต้องสละออกอย่างนี้ ถ้ามันสละออกได้ ถ้าสละออกนี้มันตัดขาดเลย

พระองค์อุลิตล เห็นไหม ฆ่าคนมา ๕๕๕ ศพ ทำไมเป็นพระอรหันต์ได้ขึ้นมา? ทำไมเขาสละได้?

สละได้ด้วยการภาวนาไป ถ้าจะสละด้วยภาวนานี้สำคัญที่สุด สละด้วยภาวนามันตัดขาดไปตัดขาดในปัจจุบัน แต่เราไม่สามารถทำอย่างนั้นได้ เราถึงอาศัยทาน อาศัยเจือจานออกไป ให้กรรมมันเจือจานออกไปเฉยๆ ไม่สามารถตัดขาดได้ ถ้าสามารถตัดขาดได้ มันต้องทำภาวนาขึ้นมาไป

พอมันทำภาวนา ทำความสงบของใจ มันอาศัยใจ เอาใจตัดใจไป อาศัยหัวใจเข้าไปตัดหัวใจ ถ้าอาศัยความรู้สึกของใจ มักคอยรังสัจจัง มรรคเดินตัวขึ้นไป มักกะมันเป็นทางอันเอก มันเป็นเรื่องของนามธรรมที่มันเกิดขึ้น เราสร้างขึ้น

ถ้ามรรคอันนี้มันสร้างขึ้นโดยมัชฌิมาปฏิปทาณะ เป็นสัมมาทิฐิความเห็นชอบนะ ถ้าความไม่เห็นชอบ มรรคขึ้นมารวมตัวอย่างนี้ มรรคมันไม่เห็นชอบมันจะเป็นมรรคขึ้นมาได้อย่างไร? มันเป็นมรรคขึ้นมาด้วยความคิดเฉยๆ เป็นมรรคว่าเราคิดว่าเป็นมรรค แต่มันไม่เป็นมรรคในความเป็นจริง พอไม่เป็นมรรคในความเป็นจริง มันก็ตัดขาดไม่ได้

ถึงว่าต้องเป็นมัชฌิมาปฏิปทา ต้องเป็นสัมมาด้วย เป็นสัมมาคือความถูกต้องความดีงามของธรรมอันหนึ่งที่เราสร้างขึ้นมานี้ ใครสร้างขึ้นมามันนั้นจะเป็นประโยชน์ขึ้นมา คนที่มีเงินเป็น

ล้านๆ เป็นร้อยๆ ล้านนี่ เขามีเงินขึ้นมาด้วยความถูกต้องของเขา เขาจะรักษาเงินของเขาได้ คนที่ไม่เคยมีเขาก็ เอ๊ะ... มีได้อย่างไร? มีได้อย่างไร?

อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้ามันสร้างขึ้นมาในหัวใจขึ้นมา มันจะมีเงินมากกว่านั้นอีกเพราะอะไร? เพราะเงินไม่สามารถซื้อมรรคผลนิพพานได้ เงินเป็นเงิน มรรคผลนิพพานเป็นมรรคผลนิพพาน แต่ภาวนามยปัญญาเกิดขึ้นมา มัคคอรียสัจจะเกิดขึ้นมาในหัวใจ สิ่งนี้ต่างหากเป็นสิ่งที่ชำระกิเลส เห็นไหม ภาวนามยปัญญาในหัวใจที่มันชำระกิเลส เงินอันนี้มันถึงขึ้นมา แล้วเงินมันถูกต้อง

เงินมันถูกต้องขึ้นมาแล้วยังมีสมาธิปฏิบัติ เห็นไหม ความสมดุลใจ มีเงินขึ้นมา มีความหาขึ้นมาแล้วมันไม่มีความสมดุล มันสัมมาทิฐิคือความถูกต้องอันหนึ่ง แล้วยังมีสมาธิปฏิบัติ ความสมดุลความเป็นกลาง ถ้าความสมดุลไม่เกิดขึ้น ความสมดุลไม่มี มันจะชำระกิเลสได้อย่างไร? มันชำระกิเลสไม่ได้ นั่นนะมรรคมันเกิดขึ้นมา มันถึงว่าทำผิดพลาดทำอะไรไป

พอทำผิดพลาดไป มันก็หมุนเวียนของมันออกไป หมุนเวียนออกไปอย่างนั้น มันไม่เข้ากับความเป็นจริง ทั้งๆ ที่หาเงิน การหาเงินนี้แสนยาก เห็นไหม การหาเงินหาทองนี้แสนยากกว่าจะได้เงินได้ทองมา แล้วได้เงินได้ทองมาใช้ประโยชน์กับชีวิตขนาดไหน?

อันนี้ก็เหมือนกัน ทำ! พยายามทำใจขึ้นมา กว่าจะสงบเข้ามาได้ ทำใจของเราขึ้นมา ความสงบขึ้นมา พอมีเงินทุนขึ้นมาแล้วมันยกขึ้นวิปัสสนา วิปัสสนานี้มรรคมันหมุนออกไป แล้วมันไม่สมดุล ความไม่สมดุลของใจมันก็แก้กิเลสไม่ได้ ความแก้กิเลสไม่ได้...ไม่สมาธิปฏิบัติ

สมาธิปฏิบัติทางเป็นกลาง เห็นไหม อตตกิลมถานุโยค...รุนแรงเกินไป กามสุขัลลิกานุโยค...อยู่ในความสุขมากเกินไป มันไม่ลงสมาธิปฏิบัติ สมาธิปฏิบัติถึงเป็นประโยชน์กับศาสนา แล้วนี้สมบัติธรรมขึ้นมา เราเริ่มต้นเข้ามา

การกระทำบุญกุศลนี้ก็เหมือนกัน มันสมาธิอย่างไร? ความพอใจ เราพอใจ แล้วสมาธิของแต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน บางคนว่าทำน้อย บางคนว่าทำมาก บางคนว่าทำพอดี เห็นไหม แล้วแต่ความเห็นของบุคคล

แต่มันอยู่ที่หัวใจของคนๆ นั้นที่ทำหรรค ถ้าหัวใจมันใหญ่มันก็ทำได้มาก สิ่งที่ได้มาก มันก็เป็นความเห็นของใจนั้น มันสมาธิกับใจดวงนั้น เห็นไหม สิ่งที่ทำได้น้อย อันนี้ว่าพอดีของ

ใจดวงที่ใจน้อย มัชฌิมาของผู้ที่ว่ามีคำ บารมีอย่างกลาง บารมีอย่างเอกอุ เห็นไหม แล้วพอทำเสร็จไปแล้ว มัชฌิมาปฏิบัติไปแล้ว สิ่งนี้เป็นสิ่งที่รองรับ...

อภิญญา...อภิญญามันความเห็นถูกต้อง ความเห็นตามหุทิพย์ตาทิพย์มันมีจริงอยู่ของมัน โดยธรรมชาติของมัน ถ้าหัวใจที่มีบุญบารมีอันนี้จะไปเห็น แต่ถ้าบุญบารมีของใจมันไม่มี มันก็ชำระกิเลสไปได้เฉยๆ กิเลสนี้ชำระขาดออกไปจากใจ มันตัดได้ด้วยการภาวนาของเรา สมบัติธรรมถึงประเสริฐ ประเสริฐจากตรงนี้ ตรงที่เราทำบุญกุศลมาก่อนนี้

นี่ทาน ศีล ภาวนา ให้มีทานขึ้นมาแล้วพึงธรรม พึงธรรมขึ้นมาให้จิตผ่องแผ้ว แก่ความเห็น ผิดให้ความเห็นตรง ความเห็นที่ผิดๆ ให้มันความเห็นตรง เห็นไหม สุดท้ายแล้วใจนี้สว่างไสว ความผ่องใสของใจจะเกิดขึ้นมา นี่การพึงธรรม

เราทำบุญกุศลขึ้นมาแล้วยังได้พึงธรรมขึ้นมา ให้ธรรมะเป็นทานนี้ประเสริฐที่สุด เราให้อาหารนี้เป็นเครื่องอยู่ของร่างกาย อาหารนี้เป็นอาหารที่ร่างกายอาศัยเป็นอย่างนั้น แต่หัวใจเวลามันทุกข์ขึ้นมา อาหารเต็มตู้เย็นนะ มันก็ไม่อยากกิน มันมีความเผาลนของใจ ใจมันเผาลนของใจ มันหาอาหารไม่... (เทปสิ้นสุดเพียงเท่านี้)